L. C. BILL No. XVI OF 2025.

A BILL

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA SLUM AREAS (IMPROVEMENT, CLEARANCE AND REDEVELOPMENT) ACT, 1971.

सन २०२५ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक १६.

महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम, १९७१ यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक.

(विधानपरिषदेने दिनांक १२ डिसेंबर, २०२५ रोजी संमत केल्याप्रमाणे.)

१९७१ चा महा. २८.

ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम, १९७१ यात आणखी सुधारणा करणे इष्ट आहे; **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या शहात्तराव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

संक्षिप्त नाव.

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) (तिसरी सुधारणा) अधिनियम, २०२५, असे म्हणावे.

एचबी १४७७–१

सन १९७१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २८ याच्या कलम ३४अ ची सुधारणा.

१९७१ चा महा. २८.

२. महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम, १९७१ याच्या कलम ३४अ मध्ये, पोट-कलम (१) ऐवजी, पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :—

"(१) राज्य शासन, अध्यक्षाचा व शासनाला योग्य वाटतील अशा संख्येतील सदस्यांचा समावेश असणारी आणि या अधिनियमान्वये शासन तिच्याकडे सोपवील अशा अधिकारांचा वापर करण्याच्या व अशी कार्ये पार पाडण्याच्या प्रयोजनांसाठी, अधिसूचनेमध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात येईल अशा क्षेत्रासाठी, शिखर तक्रार निवारण समिती किंवा समित्या, **शासकीय राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे, घटित करील.".

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन

महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम, १९७१ (१९७१ चा महा. २८) हा, राज्यातील झोपडपट्ट्यांची सुधारणा व निर्मूलन करण्यासाठी व त्यांच्या पुनर्विकासासाठी आणि भोगवटादारांना निष्कासित होण्यापासून व अटकावणी अधिपत्रापासून संरक्षण देण्यासाठी अधिनियमित करण्यात आला आहे. उक्त अधिनियमात झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेची तसेच झोपडपट्टी पुनर्विकास प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीची तरतूद देखील केलेली आहे.

२. उक्त अधिनियमाच्या कलम ३४अ मध्ये, संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यभर अधिकारिता असणारी शिखर तक्रार निवारण समिती घटित करण्याची तरतूद आहे. शिखर तक्रार निवारण समिती, उक्त अधिनियमान्वये तिच्याकडे सोपविलेल्या अधिकारांचा वापर करण्याच्या व कार्ये पार पाडण्याच्या प्रयोजनांसाठी घटित केलेली आहे. शिखर तक्रार निवारण समितीसमोरील प्रलंबित प्रकरणांची संख्या मोठ्या प्रमाणात असल्यामुळे समितीला तिच्यासमोर दाखल केलेल्या तक्रारींचे निराकरण करणे व अपिले वेळेत निकालात काढणे शक्य होत नाही. त्यामुळे, समितीचे कामकाज सुलभपणे होण्यासाठी व तक्रारींचे वेळेत निराकरण करण्यासाठी आणि अपिले शीघ्रगतीने निकालात काढण्यासाठी, महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम, १९७१ याच्या कलम ३४अ मध्ये सुयोग्य सुधारणा करून त्याद्वारे शिखर निवारण समित्या घटित करण्याची तरतूद करणे इष्ट आहे, असे वाटते.

३. वरील उद्दिष्टे साध्य करणे हा, या विधेयकाचा हेतू आहे.

नागपूर,
दिनांक १० डिसेंबर, २०२५.

एकनाथ शिंदे,
उप मुख्यमंत्री (गृहनिर्माण).

सन २०२५ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक १६-महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०२५.

(महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम, १९७१ यातील उतारे.)

(सन १९७१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २८)

१. ते **३४.** ** ** **

३४अ. (१) राज्य शासन, या अधिनियमान्वये तिला सोपाविण्यात येतील अशा अधिकारांचा वापर करण्याच्या व अशी कार्ये पार पाडण्याच्या प्रयोजनांसाठी, अध्यक्षांचा व शासनाला योग्य वाटतील अशा संख्येतील सदस्यांचा समावेश असलेली शिखर तक्रार निवारण समिती, **शासकीय राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे, घटित करील. शिखर तक्रार निवारण समिती घटित करणे.

(२) आणि (३) ** ** **

३४ब. ** ** **

३५. ते **४८.** ** ** **

अनुसूची. ** ** **

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

[सन २०२५ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक १६.]

[महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम, १९७१ यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक.]

[श्री. एकनाथ शिंदे,
उप मुख्यमंत्री (गृहनिर्माण).**]**

[विधानपरिषदेने दिनांक १२ डिसेंबर, २०२५ रोजी संमत केल्याप्रमाणे.]

डॉ. विलास आठवले,
सचिव (३),
महाराष्ट्र विधानपरिषद.

शासकीय मुद्रणालय, नागपूर.